

ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

Индикаторите за бедност и социално включване са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване на напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за пресмятане на индикаторите е ежегодно провежданото наблюдение „Статистика на доходите и условията на живот (SILC)“.

Оценка на бедността

По данни от изследването, през 2025 г., в област Бургас линията на бедност е 795.75 лв. средномесечно на лице от домакинство. При този размер на линията под прага на бедност са били 18.7% от населението на областта.

Таблица 1. Основни индикатори за бедност в област Бургас

Години	2021	2022	2023	2024	2025
Линия на бедност - средномесечен размер - лв.	507.7	489.5	604.7	701.3	795.8
Относителен дял на бедните - % от населението	25.2	18.8	17.6	19.5	18.7
Относителен дял на бедните преди получаване на социалните трансфери - % от населението	48.3	43.8	47.6	48.5	48.4
Относителен дял на бедните преди получаване на социалните трансфери, с включени пенсии - % от населението	34.2	26.5	25.0	26.5	27.2
Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от населението (S80/20)	5.6	7.3	4.8	5.2	5.5
Коефициент на Джини ¹	32.6	38.0	29.7	31.7	30.3

В сравнение с предходната година размерът на линията на бедност за областта нараства с 13.5%, докато относителният дял на бедното население намалява с 0.8 процентни пункта.

В област Бургас относителният дял на бедност при мъжете е 18.9%, а при жените - 18.6%. Разликата в равнището на бедност между двата пола е 0.3 процентни пункта при 1.6 процентни пункта за страната (мъже - 20.4% и жени - 22.0%). В сравнение с 2024 г. в област Бургас делът на бедните при мъжете намалява с 1.8 процентни пункта, докато при жените се увеличава - с 0.2 процентни пункта.

¹Изчислява се на основата на данни от разпределението на лицата от домакинствата по доход и е нормиран в границите от 0 до 100.

ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

Системата за социална защита има съществено значение за редуциране на бедността. Данните за 2025 г. в област Бургас показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери (обезщетения, социални и семейни помощи и добавки), равнището на бедност се повишава от 18.7% до 27.2%, или с 8.5 процентни пункта. Съответно при изключване на пенсиите и останалите социални трансфери равнището на бедност за областта нараства до 48.4%, или с 29.7 процентни пункта.

През 2025 г. най-висок размер на линия на бедност има област София (столица) - 1 304 лв., с равнище на бедност 21.5%, а с най-нисък размер на линията на бедност е област Силистра - 580 лв. с равнище на бедност 14.8%. През 2025 г. област Бургас се нарежда на 12-то място в страната по размер на линия на бедност - 796 лв. след област Враца (802 лв.) и преди област Пазарджик (778 лева). През 2024 г. областта е била на 10-то със 701 лева.

Материални и социални лишения на домакинствата

В общите показатели за оценка на бедността са включени и субективни индикатори, свързани с материални лишения. Те показват субективната оценка и личните нагласи на лицата и домакинствата относно възможностите за задоволяване на отделни нужди и потребности. До 2020 г. за оценка на материалните лишения на домакинствата се използваша девет въпроса, свързани с потреблението на конкретни стоки и услуги. От 2021 г. се включва нов показател за тежки материални и социални лишения, който показва липсата на необходими и желани предмети за водене на достоен живот. Изчислява се като дял на лицата от населението, които не могат да си позволят 7 от 13 показателя - 6 на индивидуално ниво и 7 на ниво домакинство (табл. 2).

Таблица 2. Показатели за материални и социални лишения през 2025 г. в област Бургас

Въпроси към домакинството	Лица с ограничения бр.	Относителен дял от населението %
Може ли домакинството да посрещне със собствени средства неочаквани финансови разходи (неотложен ремонт на жилището или колата, подмяна на пералня или хладилник, внезапно заболяване и др.)	165942	42.6
Може ли домакинството да си позволи, ако желае, едноседмична почивка извън дома	191738	49.2
Имало ли домакинството затруднения при плащането навреме на следните разходи за жилището: - заем за покупка на жилището, в което живее домакинството - наем за жилището, в което живее домакинството - текущи разходи за ток, вода, отопление (без разходи за телефон) - вноски за погасяване на кредити	70382	18.1
Може ли домакинството да си позволи, ако желае, консумация на месо, пиле или риба (или вегетарианския им еквивалент) всеки втори ден	65551	16.8

**ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ
В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2025 ГОДИНА**

(Продължение и край)

Въпроси към домакинството	Лица с ограничения бр.	Относителен дял от населението %
Позволява ли финансово състояние на домакинството да поддържа нормална температура в жилището си	74623	19.2
Притежава ли домакинството автомобил (вкл. и служебен, който се ползва за лични нужди)	34959	9.0
Може ли домакинството да си позволи подмяна на остаряла мебелировка	157133	40.3

Въпроси към лица на 16 и повече години		
Наличие на интернет връзка в дома, който може да се ползва за лични нужди	8765	2.7
Подмяна на износени дрехи със закупуването на нови	73626	22.5
Купуването на два чифта обувки в зависимост от сезона, и/или за всички сезони	91113	27.8
Всяка седмица да похарчите малка сума пари за лични нужди	69264	21.2
Редовно участие в спортни и развлекателни дейности като посещения на кино, на театър, на концерт и др.	36900	11.3
Поне веднъж месечно среща с приятели/роднини за питее/хапване (вкл. в домашни условия)	36219	11.1

През 2025 г. 16.2% от населението на област Бургас живее в тежки материални и социални лишения (ограничения в 7 от 13 показателя), или с 2.8 процентни пункта по-малко в сравнение с 2024 година.

Таблица 3. Лица, живеещи в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност - нова дефиниция, за страната и в област Бургас

Общо 18 - 64 години - хил.	2021		2022		2023		2024		2025	
	брой лица в хиляди	% от населението	брой лица в хиляди	% от населението	брой лица в хиляди	% от населението	брой лица в хиляди	% от населението	брой лица в хиляди	% от населението
Общо за страната	293.7	7.7	304.0	7.9	231.0	6.6	249.3	7.1	241.5	6.9
Област Бургас	8.9	3.9	9.8	4.3	7.7	3.8	12.8	6.4	9.2	4.4

През 2025 г. в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност живеят 9.2 хил. лица на възраст 18 - 64 години, или 4.4% от населението, като спрямо 2024 г. относителният им дял намалява с 2.0 процентни пункта.

В изследването „Статистика на доходите и условията на живот“ от 2013 г. се събират данни за материалните лишения на децата в домакинството (на възраст между 1 и 15 години). През 2025 г. в област Бургас относителният дял на децата с материални лишения (лишени от поне един от 13 показателя) е 33.9%, а за 1.7% от децата нито една потребност не може да бъде удовлетворена поради финансови причини.

През 2025 г. 64.4% от децата живеят без материални лишения.

**ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ
В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2025 ГОДИНА**

Комбиниран индикатор

Във връзка с поставените цели по ключови области в стратегията „Европа 2030“ от изследването на доходите и условията на живот (EU-SILC) се изчислява комбиниран показател за регулярен мониторинг на напредъка на страните при изпълнение на националните подцели. Показателят включва лица, живеещи в риск от бедност, с материални и социални лишения и в домакинства на безработни или с нисък интензитет на икономическа активност.

Комбинирането на трите показателя показва, че в област Бургас през 2025 г. 28.5% от населението, или 110.9 хил. лица, са били в риск от бедност и социално изключване (табл. 4).

Стойността на показателя е по-малко с 1.8 процентни пункта в областта спрямо 2024 г. При мъжете намалява с 4.0 процентни пункта, докато при жените е повече с 0.3 процентни пункта.

Таблица 4. Население в риск от бедност и социално изключване по пол за страната и за област Бургас

Показатели	2021	2022	2023	2024	2025
Общо за страната					
Брой лица - хиляди	2193.5	2206.1	1933.1	1952.7	1868.9
Процент от населението	31.7	32.2	30.0	30.3	29.0
Мъже					
Брой лица - хиляди	984.0	974.7	875.5	894.7	852.2
Процент от населението	29.4	29.4	28.2	28.9	27.5
Жени					
Брой лица - хиляди	1209.5	1231.4	1057.6	1058.0	1016.7
Процент от населението	33.9	34.8	31.6	31.6	30.4
Област Бургас					
Брой лица - хиляди	155.1	118.3	114.9	116.3	110.9
Процент от населението	37.8	28.9	30.3	30.3	28.5
Мъже					
Брой лица - хиляди	75.0	56.0	55.9	59.7	53.1
Процент от населението	38.0	28.4	30.6	32.4	28.4
Жени					
Брой лица - хиляди	80.1	62.3	59.0	56.6	57.8
Процент от населението	37.7	29.4	30.0	28.3	28.6

ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

Методологични бележки

С Регламент № 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета се определя обща рамка за европейската статистика за лицата и домакинствата, основана на индивидуални данни, събрани чрез извадки. Наблюдението за доходите и условията на живот (SILC), е част от изследванията включени в регламента, и се отнася до събирането на съпоставима и актуална информация за моментното състояние (cross-sectional data) и от повторени във времето (longitudinal data) изменения в доходите, равнище и структура на бедността и социалната изолация.

Целевата съвкупност в изследването са всички **обикновени** домакинства и техните членове, живеещи на територията на страната в момента на наблюдение. Лицата, живеещи в колективни домакинства и в институции, са изключени като цяло от целевата съвкупност.

Размерът на извадката за 2025 г. включва 10 147 домакинства от 6 ротационни групи от всички области на страната. Освен домакинството, попаднало в извадката, обект на наблюдение са и всички негови членове на възраст 16 и повече навършени години. Извадката се състои от шест ротационни групи, като всяка година една от ротационните групи отпада от наблюдението и се заменя с нова. Този ротационен модел на извадка осигурява два типа данни:

- Моментни (данни от текущата година на наблюдение);
- Лонгитудинални (данни за домакинствата, участвали в поне две последователни години).

Наблюдението се провежда с два типа анкетни карти:

- Въпросник за домакинството;
- Индивидуална анкетна карта за всяко лице от домакинството на възраст 16 и повече навършени години.

Основни понятия

Линия на бедност

За изследване на равнището на бедност в методологията на Евростат се използва общ разполагаем нетен доход. Линията на бедност представлява 60% от средния общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

Еквивалентни скали

За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОИСП скала, според която първият възрастен на 14 и повече навършени години получава тегло единица, вторият възрастен на 14 и повече навършени години - тегло 0.5, и всяко дете под 14 години - тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен

**ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ
В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2025 ГОДИНА**

размер на домакинството. Общият разполагам нетен доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагам нетен доход на еквивалентна единица.

Поради извадковия характер на изследването за доходите и условията на живот по някои основни показатели са изчислени следните оценки в табл. 5:

Таблица 5. Оценки на някои основни показатели през 2025 г. за област Бургас

Индикатори	Относителен дял - %	Стандартна грешка
Население в риск от бедност и социално изключване – нова дефиниция		
Общо	28.5	3.8
Мъже	28.4	4.1
Жени	28.6	3.9
0 - 17 години	36.2	7.3
18 - 64 години	27.5	4.2
65 + години	25.3	3.0
Риск от бедност		
Общо	18.7	3.0
Мъже	18.9	3.1
Жени	18.6	3.2
0 - 17 години	32.0	6.1
18 - 64 години	17.6	3.3
65 + години	12.0	2.1
Материални и социални лишения - нова дефиниция		
Общо	16.2	3.5
Мъже	16.6	3.5
Жени	15.9	3.7
0 - 17 години	16.8	6.8
18 - 64 години	16.2	3.9
65 + години	15.9	2.7

Повече информация и данни за индикаторите за бедност и социално включване са достъпни на сайта на НСИ, [раздел „Социално включване и условия на живот“](#).